

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/44/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5812208147
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5812208147.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, právne zastúpenej Centrom právnej pomoci - Kancelária Tvrdošín, Školská 165/2, Tvrdošín, proti odporcovi: C. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R., H. XXX, toho času bytom U. Q. XX, zastúpený splnomocneným zástupcom Vincentom Riňákom, nar. XX.XX.XXXX, bytom C., H. XXXX, v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom C. A., nar. XX.XX.XXXX a D. A., nar. XX.XX.XXXX, obe maloleté deti bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 7P/109/2012-122 zo dňa 24. marca 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku III., ktorým otcovi maloletých detí uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého C. A. sumou 80,- eur mesačne a na výživu maloletého D. A. sumou 90,- eur mesačne, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred, do rúk matky maloletých detí, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, vo výroku IV., ktorým žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, z r u š u j e a v zrušenom rozsahu m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Rozsudku okresného súdu s a vo výroku I. o rozvode manželstva, vo výroku II. o zverení maloletých detí C. A. a D. A. na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky a vo výroku V. o povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok z návrhu n e d o t ý k a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd I. manželstvo účastníkov rozviedol, II. zveril maloleté deti C. A. a D. A. na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať maloletých a spravovať ich majetok je oprávnená ich matka, III. otcovi maloletých uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého C. A. sumou 80,- eur mesačne a na výživu maloletého D. A. sumou 90,- eur mesačne, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred, do rúk matky maloletých detí, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, IV. žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania a V. odporcovi uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podaný návrh vo výške 66,- eur na účet Okresného súdu Námestovo, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie súdu sa opiera o ust. § 23 ods. 1, § 24 ods. 1, § 25 ods. 2, § 62 ods. 1, 3 Zákona o rodine. Okresný súd dospel k záveru, že manželstvo účastníkov je hlboko rozvrátené. Tento rozvrat je trvalý, bez reálnej perspektívy zlepšenia v budúcnosti, preto ich manželstvo rozviedol. Maloleté deti zveril do výchovy matky, ktorá aj doposiaľ zabezpečovala starostlivosť o ne a obidvaja rodičia sa zhodli na zverení detí do osobnej starostlivosti matky. Pokiaľ ide o výživné, súd zistil, že obidve deti žijú s matkou v rodinnom dome jej rodičov. Matka je poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 199,60 eur a prídavku na deti 46,20 eur mesačne. Poberá výživné na maloletého C. vo výške 125,- eur mesačne, ktoré bolo určené rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 6P/56/2012-44 zo dňa 04.04.2012. Svojim rodičom prispieva na domácnosť sumou 210,- eur mesačne, v čom je zahrnutý aj príspevok na prepravu matky

s maloletým D. k lekárovi do Martina, raz za 3 mesiace. Odporca ako bývalý vojak z povolania poberá výsluhový dôchodok vo výške 374,75 eur mesačne. Okrem toho má príjem z príležitostných brigád asi 100,- eur mesačne. Býva u svojich rodičov v obci U. Q.. Okrem detí, ktoré má s navrhovateľkou, má vyživovaciu povinnosť voči deťom z prvého manželstva, keď platí na ne výživné 250,- eur mesačne. Súd vyhodnotil skutočnosť, že odporca ukončil svoj služobný pomer ako vojak z povolania na vlastnú žiadosť v auguste 2011 tak, že odporca sa bez vážneho dôvodu vzdal svojho príjmu zo zamestnania. Pri určení výživného zoberal do úvahy, že maloleté deti C. a D. A. sú v útľom detskom veku, sú doma v starostlivosti matky a majú len bežné potreby, okrem výdavku na cestovné za návštevou lekára s maloletým D.. Z tohto dôvodu súd určil výživné na maloletého D. o 10,- eur vyššie než na maloletého C., ktorý je zdravý. Súdu sa javí výška výživného na maloletého C. 80,- eur a na maloletého D. vo výške 90,- eur mesačne ako primeraná, vzhľadom na ich odôvodnené potreby. Súd pritom vzal na zreteľ aj skutočnosť, že otec maloletých detí platí na svoje dve deti z prvého manželstva výživné 250,- eur mesačne, pričom tieto deti z prvého manželstva odporcu sú študentmi stredných škôl. Určenie vyššieho výživného na maloleté deti, ktoré má odporca s navrhovateľkou, by potom bolo neprimerane vysoké oproti výživnému na vekovo staršie deti, ktoré má odporca z predchádzajúceho manželstva.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 144 prvá veta O. s. p.

Keďže navrhovateľka bola oslobodená od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. a súd jej návrhu vyhovel, poplatková povinnosť prešla na odporcu, v súlade s ust. § 2 ods. 2 citovaného zákona. Súd preto uložil odporcovi zaplatiť súdny poplatok za podaný návrh vo výške 66,- eur.

Voči citovanému rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie navrhovateľka. Nesúhlasí s výškou výživného. Výživné nepovažuje za dostatočné pre pokrytie opodstatnených potrieb svojich detí. Poukázala na to, že odporca od narodenia detí neprejavuje absolútne žiaden záujem, deti nenavštívil, netelefonuje im aj napriek tomu, že za hovorné v mobilnej sieti neplatí a toto mu plne uhradza pán S.. Na ich výživu neprispieva ani naturálne. Namietla, že súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia čo do určenia výživného pre maloletého C. A. vôbec nevysporiadal s otázkou, prečo oproti predošlému rozhodnutiu rozhodol o znížení vyživovacej povinnosti odporcu o sumu 45,- eur. Od posledného rozhodnutia uplynula doba iba jedného roka a nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by mať za následok zníženie výživného u tohto dieťaťa. Odporca v konaní nedeklaroval žiadnym dôkazom, že by sa aj u ostatných dvoch maloletých detí riadne, teda cestou súdu, domáhal zníženia výživného, a preto považuje rozhodnutie prvostupňového súdu za diskriminačné. Pritom maloleté deti odporcu z prvého manželstva majú zabezpečené všetky potreby, t. j. bývanie, keďže so svojou matkou bývajú v rodinnom dome, ktorý patrí rodičom odporcu a ich matka používa osobné motorové vozidlo, ktoré rovnako patrí rodičom odporcu. Odvolateľka má za to, že v konaní bolo dostatočne preukázané, že odporca sa vzdal bez vážneho dôvodu svojho predchádzajúceho zamestnania (profesionálny vojak), z ktorého dosahoval príjem cca 1.300,- eur a že nové zamestnanie si zodpovedne nehľadá, keďže je dobrovoľne nezamestnaný. Z príjmu, ktorý dosahoval ako profesionálny vojak, by vedel aj naďalej dostatočne zabezpečovať jednak potreby všetkých svojich nezaopatrených detí, ako aj svoje potreby a nebol by v 38-rokoch odkázaný na údajnú pomoc svojich rodičov a priateľov. Aj z obsahu svedeckej výpovede pána J. J., bývalého zamestnávateľa vyplýva, že tento by ho do práce opäť prijal, ak by ho odporca o prácu požiadal. Odporca sa ani nezaevidoval do evidencie uchádzačov o zamestnanie vedeného úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Túto podstatnú skutočnosť však prvostupňový súd opomenul. Odporca má reálnu možnosť pracovať u svojich priateľov, bývalých kolegov pána S. a pána J., ktorí podnikajú hlavne v oblasti stavebníctva, pričom práve všeobecný splnomocnený zástupca odporcu pán S. platí za odporcu takmer všetky jeho exekúcie. Žiadajú napadnutý rozsudok vo výroku o výživnom zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie alebo ho v tomto výroku zmeniť tak, že bude určené výživné na maloletého C. vo výške 125,- eur mesačne a na maloletého D. vo výške 150,- eur mesačne.

Odporca ani kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 2 písm. a) O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214

ods. 2 O. s. p.) napadnutý rozsudok vo výroku III. o výživnom a súvisiacom výroku IV. o náhrade trov konania zrušil v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav veci, potom následne právne posúdenie je predčasné a zároveň nesprávne.

V zmysle ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

V zmysle ust. § 120 ods. 2 O. s. p., vo veciach, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu, ako aj v konaniach o povolenie uzavrieť manželstvo, o určenie a zapretie rodičovstva, o osvojitelnosti, o osvojenie, vo veciach obchodného registra a v konaniach o niektorých otázkach obchodných spoločností a družstiev (§ 200e) súd je povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhl.

Konanie o výživnom patrí medzi konania, ktoré možno začať aj bez návrhu, a preto súd je povinný vykonávať dokazovanie ex offio tak, aby bol v rozsahu potrebnom pre vydanie rozhodnutia zistený skutkový stav veci. V danej veci to však nemožno konštatovať.

Pre určenie výšky výživného rodičovi, ktorému deti neboli zverené do starostlivosti, je potrebné dôsledné zistenie pomerov na strane tohto povinného rodiča, ako aj na strane druhého rodiča, ktorý síce nemá určenú vyživovaciu povinnosť vo finančnom vyjadrení, ale taktiež je si ju povinný plniť. Zároveň je potrebné dôsledne zistiť odôvodnené potreby maloletých detí.

V danom prípade možno konštatovať, že osobné a majetkové pomery matky boli zistené v dostatočnom rozsahu. Jediným príjmom matky je rodičovský príspevok a prídavky na deti. Ide o príjem, ktorý jej aj s ohľadom na jej osobné nevyhnutné potreby, vzhľadom na výšku tohto príjmu, umožňuje iba v minimálnom rozsahu prispievať na potreby maloletých detí. Navyše matka zabezpečuje osobnú starostlivosť o deti v útľom veku, ktorá je postavená na roveň finančným plneniam a je potrebné na ňu prihliadnuť a pre výkon tejto osobnej starostlivosti nemá možnosť zabezpečiť si iný zdroj príjmu. Zároveň zabezpečuje deťom formou bývania u svojich rodičov, ktorým prispieva na spoločnú domácnosť, potrebu bývania.

Pokiaľ ide o potreby maloletých detí, v tomto smere okresný súd dostatočne zhodnotil, že ide o deti, ktorým vznikajú bežné potreby na stravu, bývanie, hygienické potreby, zdravotnú starostlivosť, okrem výdavku na cestovné, v súvislosti so zhoršeným zdravotným stavom maloletého D..

Pokiaľ však ide o pomery otca, tieto okresný súd nezistil v dostatočnom rozsahu.

Okresný súd sa síce správne zaoberal pri určení výživného nielen legálne vyplácanými príjmami otca z titulu výsluhového dôchodku, do úvahy vzal aj tvrdenie otca o príležitostnom zárobku z brigád, avšak pri posudzovaní možností otca dospel k nesprávnemu záveru.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať, že otec ukončil služobný pomer v armáde v auguste 2011, teda v čase predchádzajúcom uzavretiu manželstva s navrhovateľkou a v čase predchádzajúcom narodeniu obidvoch maloletých detí, teda aj v čase predchádzajúcom vzniku zákonnej vyživovacej povinnosti k týmto maloletým deťom, preto na túto skutočnosť už nemožno prihliadať pri určení výživného.

To však neznamená, že netreba zisťovať potencionálne možnosti a schopnosti otca dosahovať príjem v zmysle vyššie citovaného ustanovenia.

Hoci otec má z dôvodu skončenia služobného pomeru výsluhový dôchodok, nemožno opomenúť, že ide o muža v aktívnom veku a pri existencii 4 vyživovacích povinností je potrebné od neho spravodlivo žiadať, aby využil všetky dostupné pracovné možnosti a zabezpečoval aj príjem zo zamestnania, resp. z výkonu závislej činnosti za účelom plnenia vyživovacej povinnosti.

Hoci otec sa bráni v konaní zlým psychickým stavom, ktorú skutočnosť však nijako nepreukázal a okresný súd túto skutočnosť nijako nepreveril, nič nenasvedčuje tomu, že by otec mal byť z tohto titulu pracovne nespôsobilý aj vzhľadom na to, že je držiteľom vodičského oprávnenia na nákladné vozidlá, urobil si kurz pracovníka bezpečnostnej služby a má zbrojný preukaz, kde predpokladom týchto činností je psychická spôsobilosť.

Zároveň vyššie uvedené oprávnenia znamenajú väčšiu možnosť získania vhodného zamestnania zodpovedajúceho tejto zvýšenej kvalifikácii otca.

Povinnosťou okresného súdu bolo preto zaoberať sa skutočnosťou, či si otec môže nájsť vhodné zamestnanie a aký príjem by pravdepodobne v tomto zamestnaní dosahoval. Táto skutočnosť je zistiteľná aj dožiadaním zamestnávateľov, ktorí zamestnávajú ľudí v uvedených odboroch, resp. dožiadaním príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, či v rozhodnom čase evidoval vhodné pracovné miesta na trhu práce v profesiách vodič z povolania, pracovník SBS, prípadne iné vhodné povolania, ktoré by otec mohol vykonávať vzhľadom na svoje vzdelanie a zdravotný stav a aký príjem by v týchto zamestnaniach pravdepodobne dosahoval.

Dôležitou skutočnosťou, z ktorej možno odvodiť, že otec si zamestnanie nehľadá a stav, ktorý existuje, mu vyhovuje, je aj skutočnosť, že sa nezaevidoval na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý mu mohol sprostredkovať vhodné zamestnanie (v období predchádzajúcom začatiu konania). Sú tu aj ďalšie indície svedčiacie o tom, že otec nemá záujem legálne pracovať, keď súdu sa snaží deklarovať, že býva u svojho priateľa, ktorý mu platí mobilný telefón, platí jeho výdavky a exekúcie. Ide pritom o osobu, ktorá podniká v oblasti stavebníctva a v minulosti otec už v takejto oblasti pracoval.

Je preto dôvodné, aby sa okresný súd dôsledne zaoberal skutočnosťou, aký potencionálny príjem by bol otec okrem výsluhového dôchodku, ktorý mu patrí, mohol dosiahnuť, keby využíval legálne dostupné možnosti zamestnania na trhu práce. Pasívny prístup otca k svojej zodpovednosti za vyživovaciú povinnosť voči maloletým deťom nemôže byť na úkor týchto maloletých detí.

Okresný súd správne poukázal na fakt, že otec má vyživovaciú povinnosť k deťom z prvého manželstva, ktoré sú vekovo staršie a na tieto prispieva výživným 250,- eur mesačne. Táto skutočnosť musí byť pri určovaní výživného zohľadnená, pretože ide o výživné určené súdom. Výška určeného výživného však môže byť odvíjaná len od skutočnosti ako takej, že otec musí vynaložiť 250,- eur mesačne na výživu týchto detí, súd však nemôže odvíjať výšku vyživovacej povinnosti pre deti D. a C. od tohto výživného, nepoznajúc odôvodnené potreby detí z prvého manželstva a zároveň možnosti a schopnosti ich druhého rodiča.

Z dôvodu uvedených nedostatkov zistení skutkového stavu veci a nesprávneho právneho posúdenia odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o výživnom a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Rozsudok odvolacieho súdu sa nedotýka odvolaním nenapadnutých výrokov o rozvode manželstva, zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok, ktorý výrok súvisí s konaním o rozvode, v ktorej časti sa konanie právoplatne skončilo.

Úlohou súdu bude v ďalšom konaní v zmysle zásad uvedených v ust. § 120 ods. 2 O. s. p. zistiť dostatočne skutkový stav veci so zameraním sa na potencionálne možnosti a schopnosti otca a zväžiať schopnosti na strane obidvoch rodičov, ako aj odôvodnené potreby detí určiť výživné na maloleté deti C. a D.. Zároveň opätovne okresný súd rozhodne o trovách konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok prípustný nie je.